

Reference: TG ASA 39/2018.001

พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กระทรวงยุติธรรม, ศูนย์ราชการ

ถนนแจ้งวัฒนะ

หลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

19 กรกฎาคม 2561

เรียน พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

จดหมายเปิดผนึกเรื่องการรื้อฟื้นการประหารชีวิตในประเทศไทย

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเขียนจดหมายถึงท่านเนื่องในโอกาสครบรอบหนึ่งเดือน นับแต่มีข่าวที่คาดไม่ถึงว่า ประเทศไทยได้รื้อฟื้นการประหารชีวิต หลังหยุดไปเป็นเวลาแปดปี ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้รัฐบาลของท่านจัดทำข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิตอย่างเร่งด่วน และมีมาตรการเพิ่มเติม เพื่อจำกัดโทษประหารชีวิตออกจากกฎหมายไทยสำหรับความผิดทุกประเภท

นายธีรศักดิ์ หลงจิ นักโทษเด็ดขาดที่ต้องโทษประหารชีวิตจากข้อหาฆ่าผู้อื่นโดยทารุณ ได้ถูกประหารด้วยการฉีดยาที่เรือนจำกลางบางขวางเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2561 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ขอประณามการตัดสินใจใช้การประหารชีวิตครั้งนี้ ซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิในการมีชีวิต และถือเป็นการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรี

ในช่วงก่อนจะเข้าสู่สิบปีที่ไม่มีการประหารชีวิตในประเทศไทย กระทรวงของท่านได้มีการจัดเวทีอภิปรายหลายครั้งเกี่ยวกับประโยชน์จากการยกเลิกโทษประหารชีวิต รวมทั้งความจำเป็นที่จะต้องชี้แจงให้สาธารณะทราบถึงแง่มุมด้านสิทธิมนุษยชน มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตเชิงบังคับสำหรับความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติด และที่สำคัญ ทางกรมไทยได้ให้พันธสัญญาหลายครั้ง ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ที่จะดำเนินการเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิต การประกาศว่าได้ประหารชีวิตธีรศักดิ์ หลงจิ จึงถือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน และก่อให้เกิดข้อกังวลหลายประการ

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยังคงกังวลว่า อาจมีนักโทษประหารคนอื่นที่อาจถูกประหารชีวิตตามไปด้วย จากข้อมูลของกระทรวงของท่านที่ให้ไว้กับทางองค์การของเรา จนถึงเดือนมีนาคม 2561 ยังมีนักโทษประหารอยู่อย่างน้อย 193 คน ซึ่งล้วนเป็นนักโทษเด็ดขาดทั้งสิ้น ในจำนวนนี้ประกอบด้วยผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด 85 คน ซึ่งการกำหนดโทษประหารชีวิตให้บุคคล

เหล่านี้ ถือเป็นการละเมิดกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศ¹ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยังได้รับข้อมูลที่ชี้ว่า อาจมีนักโทษประหารบางรายที่ไม่ได้รับพระราชทานอภัยโทษ

เรามีความกังวลอย่างยิ่ง เนื่องจากครอบครัวของธีรศักดิ์ หลงจิ เหลือโทษประหารได้ให้ข้อมูลกับสื่อมวลชนของไทยว่า พวกเขาถูกปฏิเสธไม่ให้มีโอกาสกล่าวคำลากับญาติของตน โดยได้รับแจ้งกำหนดการประหารชีวิตเพียงไม่กี่ชั่วโมงก่อนการประหารจะเกิดขึ้น หน่วยงานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเคยมีความเห็นว่า การปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการประหารเป็นความลับ และการไม่แจ้งให้ครอบครัวทราบถึงกำหนดการประหารชีวิตล่วงหน้าอย่างเพียงพอ เป็นการกระทำที่ละเมิดข้อห้ามต่อการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี²

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยังตั้งคำถามกับ “ข้ออ้างที่ว่าโทษประหารชีวิตมีผลช่วยยับยั้งการก่ออาชญากรรม” ของรัฐบาลจากการรื้อฟื้นการประหารชีวิต และเสียใจที่ดูเหมือนว่ารัฐบาลของท่าน เสนอให้ใช้โทษประหารชีวิตเป็นทางออกต่อการแก้ปัญหาการกระทำความผิดอาญา งานวิจัยจากหลายภูมิภาคทั่วโลกไม่สามารถยืนยันได้อย่างชัดเจนว่า โทษประหารชีวิตมีผลทำให้บุคคลเกิดความยับยั้งชั่งใจที่จะก่ออาชญากรรม อัตราการเกิดอาชญากรรมในประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว ไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่กลับมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การประหารชีวิตบุคคลเพียงเพื่อตอบโต้อาชญากรรม และเพื่อแสดงถึงความเข้มงวดของระบบยุติธรรมทางอาญา ถือเป็นการกระทำโดยพลการ ตามข้อสังเกตในรายงานเมื่อปี 2557 ของผู้เชี่ยวชาญพิเศษว่าด้วยการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม การสังหารโดยรวบรัดหรือโดยพลการ โทษประหารชีวิต เป็นการกระทำที่ไม่สามารถแก้ไขกลับคืนได้ และเป็นการส่งเสริมวงจรความรุนแรงในสังคม การบังคับใช้โทษประหารชีวิตมีความเสี่ยงว่า อาจเกิดการเลือกปฏิบัติและอาจมีความผิดพลาดในระบบยุติธรรม โดยเฉพาะกรณีที่ไม่มีการป้องกันการไม่ให้เกิดการทรมาน หรือการปฏิบัติที่โหดร้ายอย่างอื่นเพื่อบังคับให้จำเลย “รับสารภาพ” การประหารชีวิตไม่ได้แก้ปัญหาอาชญากรรม แต่กลับส่งเสริมวงจรความรุนแรงที่ทางการพยายามหาทางหยุดยั้ง ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนที่เพิ่มขึ้นของเหยื่ออาชญากรรมหรือครอบครัว ที่ออกมารณรงค์ต่อต้านการประหารชีวิตอย่างเปิดเผย³

หนึ่งเดือนหลังการรื้อฟื้นการประหารชีวิต ผมเขียนจดหมายนี้ด้วยความหวังอีกครั้งหนึ่งว่า ทางการไทยจะปฏิบัติตามพันธกิจที่ให้ไว้ในประเทศและระหว่างประเทศ ในการเดินหน้านายกเลิกลาโทษประหารชีวิต และหาวิธีการอย่างอื่นเพื่อปกป้องประชาชนจากอาชญากรรม พร้อมกับสามารถปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้วย

¹ โปรดดูกฎบัตรต่าง ๆ รวมทั้งรายงานของผู้รายงานพิเศษว่าด้วยการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม การสังหารโดยรวบรัดหรือโดยพลการ UN doc. A/67/275, 9 สิงหาคม 2555 ย่อหน้า 35 และ 122

² รายงานของผู้รายงานพิเศษว่าด้วยการทรมาน, UN Doc. A/67/279, 2555, ย่อหน้า 40, 52, 80(c) และ (f)

³ โปรดดูอย่างเช่น แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล Urgent Action – USA: Son of murder victim opposes execution (AMR 51/8758/2018), 9 กรกฎาคม 2561, <https://www.amnesty.org/en/documents/amr51/8758/2018/en/>;

เราขอเรียกร้องรัฐบาลไทยให้จัดทำข้อตกลงอย่างเป็นทางการเพื่อยุติการประหารชีวิต อย่างเร่งด่วน และเปลี่ยนแปลงโทษสำหรับนักโทษประหารทุกคน รวมทั้งกำหนดให้การยกเลิกโทษประหารชีวิตเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งของแผนแม่บทด้านสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 4 ของประเทศไทย เมื่อเราเห็นหลังให้การลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรีเมื่อใด เมื่อนั้นเราจะสร้างสังคมที่มีการุณยภาพและมีความเป็นมนุษย์มากขึ้น

ขอแสดงความนับถือ

มินาร์ พิมเพิล

ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายดำเนินงานระดับโลก

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล